

VILHELMINA KOMMUN
Kommunstyrelsen

2025 -01- 16

Dnr

Diariplanb.

**VILHELMINA
KOMMUN**

VUALTJEREN TJÆLTE

Nödvattenplan

Vilhelmina Kommun

Kommunfullmäktige ÅÅ-MM-DD

Innehållsförteckning

Innehåll

Innehåll.....	2
Bilagor.....	3
Förkortningar.....	3
Inledning och syfte.....	4
Mål.....	4
Definitioner.....	5
Dricksvatten.....	5
Nödvatten.....	5
Reservvatten.....	5
Samhällsstörning.....	5
Extraordinär händelse	5
Samhällsviktig verksamhet.....	6
Avgränsningar.....	6
Revidering.....	6
Andra aktörer.....	6
Länsstyrelsen Västerbotten.....	7
Regionen	7
Livsmedelsverket - VAKA.....	7
Försvarsmakten.....	7
Roller och ansvar	7
Kommunens ansvar.....	7
Verksamhetens och den enskildes ansvar	8
Information.....	9
Metod.....	9
Scenario 1. Otjänligt vatten.....	9
Scenario 2. Avbrott i produktionen eller begränsad produktion.....	10
Scenario 3. Antagonistiska hot	10
Vattenbehov.....	10
Kritiska avbrottstider.....	11
Prioriterade abonnenter.....	11
Sanitet och hygien.....	12
Resurser.....	12

Kommunens krisorganisation	13
Höjd beredskap.....	13
Utbildning och övning	14

Bilagor

1. Kontaktlista
2. Kommunikationsplan
3. Prioriterade användare
4. Resurser
5. Plan vid extraordinära händelser
6. Rutin
7. Bemanning
8. Uppställningsplatser
9. Rutiner för provtagning

Förkortningar

TiB – Tjänsteperson i beredskap.

VAKA – Nationell vattenkatastrofgrupp.

VMA – Viktigt meddelande till allmänheten.

LEH – Lagen om kommuner och regioners åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap.

VA – Vatten och avlopp.

VA-aktör/vattenproducent – Den aktör som är ansvarig för produktion och distributions av vatten till användare i kommunen.

Användare – De verksamheter och hushåll som är kopplade till det kommunala VA-nätet.

Inledning och syfte

Dricksvatten är vårt viktigaste livsmedel. En störning i dricksvattenförsörjningen kan inom en kort tid leda till stora konsekvenser för den verksamhet eller individer som drabbas. Dricksvattenförsörjning är en samhällsviktig funktion som alltid måste fungera. Det är därför viktigt att den aktör som är ansvarig för dricksvattenförsörjning har en plan för hur de säkerhetsställer vattenförsörjning även vid störningar. Vid en störning i vattenförsörjningen uppstår brist på dricksvatten som tillfälligt tvingar kommunen till att prioritera mellan användare. Planen ska användas som ett stöd för beslutsfattare i händelse av störning i vattenförsörjningen där dricksvatten måste prioriteras mellan användare och tillhandhållas utanför ordinarie ledningssystem. Denna plan redovisar metod för prioritering av nödvatten samt klargörande av aktörers ansvarsområden och arbetsfördelning.

Nödvattenplanen har tagits fram av samhällsbyggnadsenheten i syfte att höja kommunens beredskap vid en störning i vattenförsörjningen. Arbetet med nödvattenplanen går att härleda från kommunens risk- och sårbarhetsanalys (RSA). Den kommunövergripande risk- och sårbarhetsanalysen syftar till att analysera vilka extraordinära händelser som kan inträffa i kommunen och hur dessa händelser kan påverka den egna verksamheten (2006:544). Kommunen ska vidare, med beaktande av risk- och sårbarhetsanalysen, använda underlaget för planering och genomförande av åtgärder för att öka förmågan att kontinuerligt bedriva samhällsviktig verksamhet samt stärka förmågan att hantera extraordinära händelser. Nödvattenplanen har tagits fram i samverkan mellan Vilhelmina, Åsele och Dorotea kommuner. Gemensamma strukturer och kunskapsspridning ökar förmågan och underlättar vid samverkan i händelse av en störning i dricksvattenproduktionen. I arbetet med att ta fram nödvattenplan har Livsmedelsverkets handbok "*Guide för planering av nödvatten*" (2017) använts.

Mål

Målet med planen är att på bästa möjliga sätt ta hand om invånare och verksamheter i kommunen. Planen ska stärka kommunens förmåga att på ett tids- och resurseffektivt sätt säkra en trygg vattenförsörjning vid en störning i ordinarie system. Vidare ska nödvattenplanen fungera som vägledning för samhällsviktig verksamhet i upprättande av beredskaps- och kontinuitetsplaner. Nödvattenplanen ska aktiveras och fungera som ett stöd vid en samhällsstörning som orsakar avbrott i ordinarie dricksvattenförsörjning, vid otjänligt vatten eller misstanke om otjänligt vatten och vara utformad på sådant sätt att den kan anpassas efter situation.

Definitioner

Dricksvatten

Dricksvatten avser det vatten som produceras för att nyttjas som dryck, till matlagning och beredning av livsmedel samt används i livsmedelsproducerande företag. Dricksvattnet ska vara hälsosamt och rent. Det dricksvatten som levereras i distributionssystemet används även till annat som inte kräver dricksvattenkvalitet, exempelvis toalettspolning, tvätt av kläder, städning samt inom näringslivets produktion och tillverkning. I händelse av en störning i dricksvattenförsörjningen kommer dricksvatten i form av nödvatten att tillhandhållas enbart till dryck eller för matlagning.

Nödvatten

Nödvatten är vatten som distribueras utanför ordinarie ledningsnät och ska uppnå samma kvalitet som dricksvatten. VA-huvudmannen distribuerar nödvatten till användare när ordinarie ledningsnät inte går att nyttja. Nödvatten kan då levereras via tankar med tappkran. Tankar kommer i första hand att placeras vid drabbat område eller verksamhet. Om behovet av nödvatten föreligger i ett stort område eller för flera verksamheter kommer tankar att ställas ut på strategiskt valda hämtstationer.

Reservvatten

Reservvatten baseras på en alternativ vattentäkt eller ett alternativt vattenverk och kan distribueras via det ordinarie ledningsnätet eller i ett provisoriskt ledningsnät. Kvaliteten på vattnet uppnår inte samma nivå som dricksvatten och ska därför inte drickas eller användas till matlagning. Vattnet kommer i första hand användas för hygien och att spola i toaletterna. Tydliga instruktioner om vad reservvatten ska användas till kommer i samband med att reservvatten blir aktuellt. Kokningsrekommendationer kommer att gälla om reservvatten ska användas till dryck eller matlagning.

Samhällsstörning

De händelser som skadar eller hotar samhällets skyddsvärden så som liv och hälsa, samhällets funktionalitet, demokrati, rättssäkerhet och mänskliga fri- och rättigheter, samt miljö och ekonomiska världen.

Extraordinär händelse

Definieras i lagen om kommuner och regioners åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap (2006:544). En extraordinär händelse är en händelse som avviker från det normala, innebär en allvarlig störning eller överhängande risk för allvarlig störning i viktiga samhällsfunktioner och kräver skyndsamma insatser från en kommun eller en region.

Samhällsviktig verksamhet

Med samhällsviktig verksamhet avses en verksamhet som uppfyller minst ett av följande villkor:

- Ett bortfall av eller en svår störning i verksamheten som ensamt eller tillsammans med motsvarande händelser i andra verksamheter på kort tid kan leda till att en allvarlig kris inträffar i samhället.
- Verksamheten är nödvändig eller mycket väsentlig för att en redan inträffad kris i samhället ska kunna hanteras så att skadeverkningarna blir så små som möjligt.

Avgränsningar

I samhället finns ett flertal funktioner som klassas som samhällsviktiga. Dessa omhändertas av en eller flera samhällsviktiga verksamheter, av vilka många är kommunala. Verksamheterna påverkas olika mycket av ett avbrott i dricksvattenförsörjningen. Nödvasenplanen har tagit särskild hänsyn till samhällsviktig verksamhet som är beroende av dricksvatten för att kunna upprätthålla liv och hälsa och/eller samhällets funktionalitet. Samhällsviktiga verksamheter som inte är beroende av dricksvatten för sin verksamhet har inte inkluderats i arbetet med planen.

Revidering

Revidering av planen ska göras en gång under första året för varje mandatperiod. Tillhörande bilagor ska ses som levande dokument och bör revideras oftare. Ansvarig för revidering är Samhällsbyggnadsenheten.

Andra aktörer

Vilhelmina, Åsele och Dorotea kommuner samarbetar genom en gemensam beredskapsfunktion som bland annat har i uppdrag att stötta kommunerna i händelse av en samhällsstörning. En gemensam planering för nödvattenförsörjning underlättar samverkan och samordning av resurser när en kommun är i behov av extra stöd. Nedan presenteras några relevanta samverkansaktörer vid en störning i dricksvattenförsörjningen. Andra aktörer som är viktiga vid hanteringen av en störning listas i bilaga 1. kontaktlista.

Länsstyrelsen Västerbotten

Länsstyrelsen Västerbotten ansvara för att stödja kommunerna i arbetet före, under och efter en samhällsstörning och verkar för samverkan och samordning mellan aktörer inom länet. Vid händelser som omfattar flera kommuner eller på förfrågan av en kommun eller region kan länsstyrelsen ingripa. I händelse av en störning i dricksvattenförsörjningen som drabbar flera kommuner kallar länsstyrelsen till samverkanskonferens, samordnar resurser och stödjer i framtagning av gemensamma budskap.

Regionen

Vid en händelse med bekräftad eller misstänkt mikrobiologisk smitta är det regionala smittskyddet en viktig samverkansaktör. Det regionala smittskyddet har direkt kontakt med 1177, Hälso- och sjukvården samt mikrobiologiskt laboratorium som har värdefull information om eventuella sjukdomsutbrott. Ett flertal sjukdomsfall som avviker från det normala kan orsakas av otjänligt vatten. Regionen är därför en viktig aktör för att snabbt identifiera en störning som orsakas av otjänligt vatten.

Livsmedelsverket - VAKA

Livsmedelsverket är beredskapsmyndighet och sektorsansvarig för livsmedelsförsörjning och dricksvatten. Livsmedelsverket har bland annat i uppdrag att stötta kommuner i att utveckla sin förmåga till beredskap. Stöd i planering, underlag till övning och utbildning samt rådgivning tillhandhålls av livsmedelsverket. VAKA (vattenkatastrofgrupp) är en nationellt organiserad grupp som bistår kommuner, regioner och myndigheter med stöd i händelse av störningar i vattenförsörjningen. VAKA kan nås via SOS-alarm dygnet runt. För mer information om VAKA och stödresurser se rubriken resurser.

Försvarsmakten

Försvarsmakten kan bistå med stöd till civil verksamhet om ett deltagande inte allvarligt hindrar dess ordinarie verksamhet. Dricksvattenaktören kan söka stöd hos Försvarsmakten via länsstyrelsen i ärenden som ledning, transport och analyslaboratorium. Enligt stödförordningen lämnas en skriftlig begäran till aktuell militärregion. I andra fall kan kommunen tillfrågas att stödja militära förband, i händelse av att ett eller flera förband passerar kommunen. Om behov av kortare raster eller övernattningsbehovs kan kommunen bli tillfrågad att stödja med logistik såsom uppställningsplatser, avfallshantering och vattenförsörjning. Kommunen ska bistå med de resurser som är möjligt utan att det påverkar den egna verksamheten.

Roller och ansvar

Kommunens ansvar

I enlighet med ansvarsprincipen ska den verksamhet som ansvarar för vattenförsörjning i normala fall även ansvara för den vid en krissituation eller krig. Dricksvatten är ett livsmedel

vilket innebär att den aktör som producerar eller tillhandhåller dricksvatten ska följa föreskrifterna om dricksvatten (LIVSFS 2022:12). I händelse av kris eller krig är Vilhelmina kommun ansvarig att försörja användarna med dricksvatten. De är även ansvariga för att hantera störningar i dricksvattenförsörjningen och arbeta proaktivt för att minska konsekvenserna av en störning. Vilhelmina kommun garanterar inte att en viss vattenmängd eller vattentryck alltid kan levereras. Vid behov kommer de att placera ut nödvatten i tankar.

Lag (2006:544) om kommuners och regioners åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap (LEH), syftar till att kommuner och regioner ska minska sårbarheten i sin verksamhet och ha en god förmåga att hantera kriser. Kommunen har ett geografiskt områdesansvar och ansvarar för att samverka och samordna arbetet i kommunen innan, under och efter en störning i dricksvattenförsörjningen. Kommunen är därtill ytterst ansvarig för personer som vistas i kommunen och har ett särskilt ansvar för de mest sårbara grupperna (2001:453). Genom att jobba proaktivt med beredskapsplanering ska kommunen säkerställa kontinuitet inom dricksvattenförsörjning och agera på sådant sätt att konsekvenser av händelsen undviks eller minskar. Vidare ska allmänheten och berörda aktörer informeras och hållas uppdaterade under hela händelseförloppet.

Verksamhetens och den enskildes ansvar

Alla är en del av Sveriges beredskap. Desto fler som klarar sig själva vid en störning desto bättre kan kommunen tillgodose behoven för de som är i störst behov av stöd, exempelvis äldre och sjuka. Om vattentillgången är begränsad har alla användare ett eget ansvar att reducera sin vattenförbrukning enligt rådande rekommendationer. Det är även viktigt att följa de anvisningar som VA-aktören hänvisar till för att nödvattnet ska distribueras rättvist och för att undvika kontaminering. Användarna är ansvariga för att tillhandhålla egna kärl hemma eller i verksamheten som det kan användas för att hämta nödvatten vid angiven utställningsplats. Kommunen ansvarar inte för att tillhandhålla vattendunkar/kärl.

De flesta får sitt dricksvatten från kommunen eller kommunala bolag som säkerställer vattnets kvalitet. De som har egen brunn är själva ansvariga för sitt dricksvatten och dess kvalitet. De som har egen brunn bör även ha beredskap om vattenbrist uppstår. Lantbrukare och djurägare som har kommunalt vatten rekommenderas att tillhandhålla en beredskap då djurhållning och husdjur inte är en prioriterad grupp. Ansvaret för djurs välbefinnande åligger djurägaren (2018:1192).

En god hemberedskap är en bra åtgärd för att klara sig vid en störning i dricksvattenförsörjningen. Nödvatten avser i första hand vattenförbrukning till matlagning och som dricksvatten. Användare har således ett eget ansvar att skapa lösningar för hygien, tvätt, disk med mera. Livsmedelsverket räknar med att en person behöver 3–5 liter vatten per dygn, varav 2 liter behövs till matlagning och dryck. Till disk, tvätt, personlig hygien med mera går det bra att använda snö, regn- eller sjövattnet. Rekommenderat är att ha dunkar med vatten hemma, vätserverter och handsprit. Under bra förhållanden kan dricksvatten förvaras i många månader. Det är även bra att ha en plan för att byta vattnet regelbundet. Se Livsmedelsverkets hemsida för mer information.

Information

I händelse av en störning i dricksvattenförsörjningen informeras alltid berörda parter. Informationen ska innehålla en kort beskrivning av händelsen, när och var nödvatten kan hämtas, och eventuella varningar och rekommendationer för hur dricksvattnet ska användas. Ordinarie kommunikationsvägar ska användas så långt det är möjligt. Information om hur och var nödvatten kan hämtas ska även finnas på plats vid tanken eller hämtstationen. Kommunen har kommunikationsrutiner som aktiveras vid en störning när information måste samordnas och spridas till flera personer och/eller verksamheter. Det är viktigt att tydlig, korrekt och snabb information förmedlas för att inte riskera att allmänhetens förtroende för kommunen minskar (se bilaga 2 kommunikationssplan).

Metod

För att kunna planera för nödvattendistribution har arbetet tagit höjd för tre olika scenarion. En samhällsstörning präglas av osäkerhet och det går inte med säkerhet att säga vad som kan inträffa och när. Störningar i dricksvattenförsörjningen orsakas i det flesta fall av otjänligt vatten eller avbrott i produktionen. De scenarion som används är framtagna utifrån sannolikheten att händelsen inträffar och dess konsekvenser. Nödvattenplanen och de förberedande åtgärderna gäller en störnings tre första dagar. Om störningen fortgår efter tre dygn och kommunen ser behov av ytterligare resurser kan kommunen kontakta VAKA, länsstyrelsen och andra närliggande kommuner för stöd.

Scenario 1. Otjänligt vatten

Otjänligt vatten innebär att vattnet inte uppnår kvalitén för att användas som dricksvatten. Det kan bero på flera olika saker exempelvis om vattenprover visar på att det finns bakterier eller parasiter i vattnet. Vattnet anses då inte vara säkert att dricka eller användas till mat-

lagning. Vattnet går bra att användas till annat så som hygien och att spola i toaletten. Kommunen kommer vid en sådan händelse att gå ut med information om kokningspåbud. I detta scenario bedöms användarna klar sitt dagliga behov av dricksvatten genom att koka det. I de flesta fall bedöms det inte finnas behov av att nödvatten distribueras. Hantering av situationen fokuserar istället på att nå ut med information till berörda och åtgärda situationen. För att kokningsrekommendationerna ska hävas krävs vattenprov som bekräftar att vattnet uppnår kvalitén för dricksvatten.

Otjänligt vatten med förorening som *inte* kan kokas bort, exempelvis ett dieselläckage eller annan kemisk förorening, kräver distribution av nödvatten. Beroende av föroreningstyp krävs en bedömning om användaren ska avstå från att använda vattnet för hygien eller att spola i toaletten med på grund av eventuell hälsopåverkan. Allmänheten uppmanas att hålla sig uppdaterad på kommunens hemsida och förbereda med egna kärl för att hämta vatten med.

Scenario 2. Avbrott i produktionen eller begränsad produktion

Avbrott i vattenproduktionen kan orsakas av bland annat ett elavbrott eller en vattenläcka. Ett avbrott i produktionen kan beröra hela eller delar av kommunen vilket påverkar behovet av nödvatten. Vid ett avbrott blir ledningsnätet trycklöst och det kommer inget vatten i ledningarna. Det gör att det inte finns vatten till vare sig förtäring, hygien eller att spola i toaletten med. Vid avbrott i vattenproduktionen kommer kommunen att ställa ut nödvattentankar vid drabbat område eller på hämtstationer.

Scenario 3. Antagonistiska hot

En antagonist är en individ eller organisation som har för avsikt att skada eller förstöra. El- och dricksvattenförsörjning kan utgöra militära mål då de får stora konserver för samhället. I händelse av att hela kommunens dricksvattenförsörjning slås ut och att flera kommuner är drabbade blir tillgången på resurser knapp. Samhälls- och totalförsvars viktig verksamhet samt skyddet av civila är prioriterat. Situationen förväntas präglas av osäkerhet, oro och snabba förändringar. Vid en hotsituation kan det bli nödvändigt med bevakning av hämtstationerna och/eller vattenverket för att säkerställa att vattnet som levereras till medborgarna och verksamheterna är säkert att dricka.

Vattenbehov

Enligt Livsmedelsverket är normal vattenförbrukning ungefär 140 liter per person och dygn. Det mesta av vattnet går till dryck, matlagning, hygien, tvätt, toalettspolning och disk. Vid en störning i dricksvattenförsörjningen måste förbrukningen hos användarna minska. Livsmedelsverket räknar med att en person behöver 3–5 liter vatten per dygn. I tabellen nedan presenteras en uppskattning av den lägsta nivån för att tillgodose dricksvattenbehovet de första tre dagarna av en störning sammanställt av livsmedelsverket. Efter tre dagar bedöms behovet öka med hänsyn till hälsoskyddet och förhindrandet av smittspridning. Dricksvattenbehovet bedöms då öka till 10–15 liter per person.

Individ och verksamhet	Funktion	Nödvattenbehov
Hushåll	Dryck, matlagning, och grundläggande hygien de 3 första dagarna	3–5 Liter person/dygn
Vård- och omsorgsboende	Vårdplats (Dryck, hygien, matlagning, tvätt och städ)	10–20 Liter person/dygn
Storkök	Matlagning	2–3 Liter/portion
Förskola/skola	Dryck, hygien, matlagning och städ de 3 första dagarna	2–7 Liter person/dygn
Sjukhus	Högintensiv vård	150 Liter person/dygn

Kritiska avbrottstider

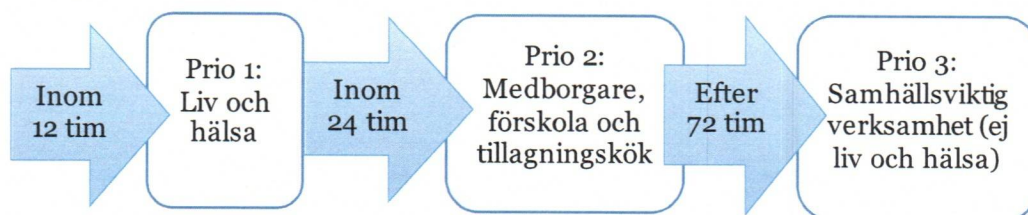
Distributionen av nödvatten påverkas av bland annat vilken årstid det är, när på dygnet som avbrottet sker och längden på störningen. Under vintermånaderna är värme viktigt för att hindra vattnet från att frysa. I större utsträckning än under sommaren kommer vattentankar att behöva placeras inomhus eller i anslutning till en värmekälla. Beroende på när på dygnet som avbrottet sker kan behovet av dricksvatten se olika ut. På morgonen och kvällen ökar generellt behovet vilket VA- aktören behöver ta hänsyn till. Längden och omfattningen på avbrottet påverkar behovet av dricksvatten. Vid en längre störning bör VA- aktören söka stöd från andra kommuner, VAKA och/eller länsstyrelsen.

Prioriterade abonnenter

Prioriterade abonnenter är de användare som kommer att få dricksvatten i form av nödvatten först vid en störning i dricksvattenförsörjningen (för prioriterade användare se bilaga 3, Prioriterade användare). Användare har prioriterats utifrån vilken påverkan ett bortfall av dricksvatten får på verksamheten och verksamhetens betydelse för den enskilda människan och samhället. Det är viktigt att samhällsviktig verksamhet prioriteras i en akut krissituation för att mildra skada på liv, hälsa och samhällets funktionalitet. Prioritering har gjorts utifrån samhällets skyddsvärden med hög prioritet för:

Liv och hälsa

Samhällets funktionalitet

Prio 1. Högsta prioritet har de verksamheter som är beroende av dricksvatten för att kunna upprätthålla sin verksamhet och som vid bortfall på kort tid leder till stora konsekvenser på liv och hälsa. Verksamheter som ingår i prioklass 1 är: Sjukstugan, LSS och Särskilt boende. Verksamheterna kommer att få nödvatten levererat i tankar som om möjligt placeras i byggnaden eller intill byggnaden.

Prio 2. I prioklass 2 ingår alla medborgare som är drabbade av den aktuella situationen. De kommer att få vatten levererat i nödvattentankar till hämtstationer. Vattnet hämtas med eget medtaget vattenkär/dunk. I prioklass två ingår även kommunens tillagningskök och förskola. Sjukstuga och äldreboende är beroende av att köken lagar och levererar mat till boende och patienter och är således en verksamhet som prioklass 1 är beroende av för sin verksamhet. Förskola är prioriterad i prioklass 2 då barnen inte bedöms som gamla nog för att vara hemma och ta hand om sig själva. De är således beroende av sina föräldrar som ofta i sin tur jobbar på samhällsviktiga verksamheter.

Prio 3. Samhällsviktig verksamhet som på lång sikt kan få stora konsekvenser för samhället. Det är bland annat skolverksamheten. Eleverna förväntas vara i den åldern att de skulle kunna ta hand om sig själva i större utsträckning eller att eleverna erbjuds alternativ undervisning på distans.

Sanitet och hygien

Dricksvattenproducenten kommer enbart att tillhandhålla vatten för dryck och matlagning. Vatten för exempelvis hygien, tvätt, disk, och att spola i toaletten med uppmanas användarna att hämta från områden som inte är drabbade av störningen, från sjöar eller annan vattenkälla. Under vinterhalvåret rekommenderas det även att ta in snö och tina upp. Nödvattenplanen tar höjd för en störning i tre dagar. Efter tre dagar bedöms dricksvattenbehovet stiga och vattenbehovet för att sköta hygien stiger. Vid en störning som varar mer än tre dygn kommer VA-aktören/kommunens krisledningsorganisation prioritera åtgärder för att tillgodose behovet för hygien. Hygien kommer endast att bli prioriterat efter tre dagar.

Resurser

Kommunens VA-aktör har materiella och personella resurser för att hantera ett nödvattenbehov (Se bilaga 4. resurser). När kommunens egna resurser inte räcker till kan kommunen begära stöd från andra kommuner eller VAKA. VAKA är en nationellt organiserad grupp som

bistår kommuner, regioner och myndigheter med stöd i händelse av störningar i vattenförsörjningen. Ansvarig myndighet är Livsmedelsverket och kan nås via SOS Alarm dygnet runt på telefon 020-302030. VAKA är verksam i hela landet och erbjuder råd och stöd på efterfrågan av hjälpsökande organisation. Utrustningen finns på flera platser i landet och består av 1 m3 nödvattentankar som förvaras i containrar och större 10 m3 nödvattentankar med inbyggd tryckstegringspump. Utrustningen är anpassad för både vinter- och sommarförhållanden och lagras i containrar med tillhörande utrustning. Utlåning av nödvattenutrustning sker till självkostnadspris så som transport och förbrukat material.

Vid kontakt med VAKA ska personen som ringer uppge befattning, verksamhet samt om behörig chef godkänner kontakten. Den information som efterfrågas är:

- Beskrivning av akut behov
- Kortfattad lägesbild
- Preliminär bedömning om det finns andra aktörer som kan behöva stöd
- Uppskattning av hur många som behöver nödvatten

Kommunens krisorganisation

I händelse av en samhällsstörning som berör flera delar av kommunen och som kräver särskilda resurser för ledning ska kommuners krisledningsorganisation aktiveras. Information om en särskild händelse som leder till eller kan leda till stora konsekvenser för samhällsviktiga funktioner, så som dricksvattenförsörjningen, inkommer i det flesta fall först till kommunens Inriktning- och samordningskontakt ISK. ISK meddelar kommunchef och kommunstyrelsens ordförande som gör en bedömning av insatsbehovet och beslutar om krisledningsorganisationen ska aktiveras (se bilaga 5. plan för extraordinära händelser). En störning i dricksvattenförsörjningen ska så långt det är möjligt hanteras av den verksamhet som är ansvarig i normala förhållanden. Krisledningsorganisationen kan behöva planera för prioritering av nödvatten och ska i det skedet ta stöd av nödvattenplanen.

Höjd beredskap

I enlighet med likhetsprincipen ska verksamheten så långt som möjligt verka på samma sätt under kris och krig som vid normala förhållanden. Det innebär att nödvattenplanen ska så långt som möjligt följas även vid höjd beredskap. Vid höjd beredskap kan regeringen besluta om att kommuner ska övergå till krigsorganisation. Kommunens krigsorganisation ska prioritera samhällsviktig verksamhet och lagstyrd verksamhet. Särskilt ska kommunen säker-

ställa skydd av befolkningen, upprätthålla samhällets funktionalitet och i övrigt stödja totalförsvaret. Det kan innebära särskilda åtgärder för övervakning av vattenverk och hämtstationer, stöd till militära förband och vårdlandstöd, stöd till andra kommuner och nedprioritering av verksamheter som inte ingår i totalförsvaret.

Utbildning och övning

En störning avviker från det normala och kräver särskilda åtgärder för att hantera den. För att hantera en händelse på ett tids- och resurseffektivt sätt behöver personalen ges kunskap om hur de ska agera och vem som är ansvarig. Det är även viktigt att personalen har kunskap om rutiner och hantering av nödvattenutrustning. VA - aktören är ansvarig för att utbilda personal och regelbundet uppdatera och informera om hur en störning i dricksvattenförsörjningen ska hanteras. Utbildningar kan göras genom seminarier, diskussions-, funktions- och simuleringsövningar. Genomgång av nödvattenplanen och tillhörande bilagor ska göras en gång om året.